

بررسی وضع موجود و تدوین شاخص های استعداد یابی در رشته فوتبال

مجری: رضا قراخانلو

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس - ۱۳۸۲

چکیده:

هدف این پژوهش، بررسی وضعیت موجود و تدوین شاخص های استعدادیابی در رشته فوتبال می باشد. به منظور بررسی وضع موجود، استعدادیابی در ایران و تعیین شاخص های مهم استعدادیابی از سه پرسشنامه محقق ساخته، شامل پرسشنامه مخصوص مسئولین سازمان تربیت بدنی و سرپرستان باشگاه ها ($n=51$)، پرسشنامه مخصوص مربیان مدارس و باشگاه ها ($n=196$) و پرسشنامه مخصوص مسئولین تربیت بدنی آموزش و پرورش ($n=43$) استفاده گردید. روایی و پایایی این پرسشنامه ها مورد سنجش قرار گرفته و تایید شد. روش تحقیق از نوع توصیفی - تحلیلی و میدانی می باشد. برای بررسی وضع موجود استعدادیابی متغیرهایی چون نظام و سیستم های استعدادیابی رایج در جهان، وضع موجود استعدادیابی در ایران، ضرورت وجود نظام استعدادیابی و مشخصات یک نظام استعدادیابی مطلوب برای ایران، ضرورت وجود نظام استعدادیابی و مشخصات یک نظام استعدادیابی در جهان، تعیین نهادها یا سازمان های مسئول استعدادیابی مورد بررسی قرار گرفتند. در بخش تدوین شاخص های استعدادیابی، متغیرهایی چون تعیین مهمترین شاخص ها و اولویت و اهمیت آنها در یک نظام استعدادیابی برای رشته فوتبال، سن استعدادیابی، آزمون ها و نرم های استعدادیابی مورد بررسی قرار گرفتند. در پایان یک طرح یا نظام استعدادیابی مطلوب که منطبق با شرایط و امکانات کشور ایران بوده و قابلیت اجرایی داشته باشد، طراحی و پیشنهاد گردید. در این پژوهش، از روش های آمار توصیفی برای بررسی میزان تفاوت و ارتباط بین متغیرها استفاده شده و نتایج زیر حاصل گردید:

۱- بر طبق اطلاعات به دست آمده در بخش آموزش و پرورش ۱۰۰٪ پاسخ دهندگان تهرانی، ۸۲ درصد

استان ها و ۲۹ درصد شهرستان ها، وجود نوعی سیستم استعدادیابی را تایید کرده اند. در مورد وجود

نظام استعدادیابی در سایر بخش ها و سازمان ها نیز مسئولین و مربیان تهرانی به ترتیب ۶۷٪ و ۵۹٪، مسئولین و مربیان مراکز استانی به ترتیب ۵۰٪ و ۴۸٪، و مسئولین و مربیان شهرستانی به ترتیب ۲۸/۵٪ و ۳۹٪ را تایید می کنند.

۲- بررسی تاریخچه، روش ها و نظام های استعدادیابی در جهان نشان می دهد که به طور کلی فرآیند استعدادیابی، یک فرآیند مداوم و طولانی است که حداقل سه مرحله ابتدایی، میانی و نهایی می بایست برای آن در نظر گرفته شود و هر مرحله برای رسیدن به اهداف خاص و معیارهای مورد نظر به اجرا در آید.

۳- مهم ترین روش موجود برای شناسایی استعدادها در بخش آموزش و پرورش، مسابقات رسمی (۳۸٪) معلمین و مربیان ورزش مدارس (۲۷٪) و انجام آزمون های ورزشی (۲۴٪) می باشد.

۴- اکثریت پرسش شوندگان (تهران ۶۷٪، مراکز استان ۷۵٪، و شهرستان ها ۴۳٪) تعداد افراد شرکت کننده در مدارس فوتبال و باشگاه ها را کم می دانند و مهمترین دلیل آن از نظر آنها در تهران، مراکز استان و شهرستان ها به ترتیب؛ نبود امکانات و شهریه بالا، نبود امکانات و کمبود مربی، نبود امکانات و مشکلات مالی می باشد.

۵- مهمترین نهاد یا عامل استعدادیابی در کشور از نظر مخاطبین به ترتیب؛ تربیت بدنی آموزش و پرورش (۴۵٪)، هیئت فوتبال (۴۰٪)، بخش خصوصی (۳۴٪) و کمیته جوانان فدراسیون فوتبال (۱۷٪) می باشد.

۶- بر طبق اطلاعات به دست آمده در حال حاضر مهمترین رکن استعدادیابی در کشور مربیان هستند. در رده بعد مسابقات آموزشی و مسابقات بین مدارس در این مهم نقش دارند و کمترین روشی که مورد استفاده قرار می گیرد، استفاده از آزمون های میدانی و آزمایشگاهی برای شناسایی استعدادها می باشد.

۷- مهمترین معیارهایی که در حال حاضر توسط مربیان به آنها توجه می شود، به ترتیب عبارتند از: قد، وزن و جنه از ویژگی های آنترپومتریک؛ و ترکیب بدنی، قدرت، سرعت و استقامت از ویژگی های

جسمانی- حرکتی؛ تکنیک و تاکتیک پذیری از ویژگی های مهارتی؛ آرامش و خونسردی، روحیه همکاری و هوش از ویژگی های روانی.

۸- بیشترین درصد پرسش شوندگان به ترتیب ۱۰ سالگی (۴۸٪)، ۱۲ سالگی (۴۵٪)، و ۸ سالگی (۳۷٪) را برای استعدادیابی مهم می دانند.

۹- تحلیل یافته ها نشان می دهد که روند فعلی استعدادیابی در کشور، فاصله زیادی با آنچه در منابع علمی، آمده دارد. امکانات و تجهیزات کافی به ویژه در شهرستان ها وجود ندارد. باشگاه ها نقش فعالی ندارند، پایگاه های سنجش قهرمانی با هدف ترویج روش های استاندارد استعدادیابی وجود ندارند، نقش آموزش و پرورش در حال حاضر بسیار اندک بوده و نیاز به توسعه دارد.

۱۰- بر اساس یافته ها و تحلیل های به عمل آمده یک نظام، تشکیلات و ساختار جدید برای استعدادیابی در ایران پیشنهاد می شود که در آن وظیفه و نقش هر یک از بخش ها و رویکردها و طریقه ارتباط و هماهنگی بین آنها به روشنی بیان شده است.

کلمات کلیدی: استعدادیابی، فوتبال، آموزش و پرورش